

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«27» березня 2025 р.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ

Освітній ступінь:	бакалавр
Основа вступу:	Повна загальна середня освіта, повна загальна середня освіта, освітній ступінь молодший бакалавр, фаховий молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст)
Спеціальність:	012 Дошкільна освіта 013 Початкова освіта 014.00 Середня освіта (хореографія) 014.01 Середня освіта (українська мова і література) 014.021 Середня освіта (англійська мова та зарубіжна література) 014.03 Середня освіта (історія та громадянська освіта) 014.04 Середня освіта (математика) 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини) 014.08 Середня освіта (фізика та астрономія) 014.09 Середня освіта (інформатика) 014.10 Середня освіта (технології) 014.11 Середня освіта (фізична культура) 014.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво) 015.33 Професійна освіта (Енергетика, електротехніка та електромеханіка) 015.39 Професійна освіта (Цифрові технології) 016.01 Спеціальна освіта (логопедія) 017 Фізична культура і спорт 024 Хореографія 032 Історія та археологія 035.041 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно) перша англійська) 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика) 053 Психологія 061 Журналістика 072 Фінанси, банківська справа та страхування 073 Менеджмент 081 Право 231 Соціальна робота
Термін навчання:	3 роки 10 місяців

1 Пояснювальна записка

Мета співбесіди для вступу на здобуття ступеня бакалавра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників з метою зарахування вступників на навчання за освітнім ступенем бакалавра на основі повної загальної середньої освіти, освітнім ступенем фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста).

Формат проведення індивідуальної усної співбесіди.

Індивідуальна усна співбесіда проводиться дистанційно з використанням платформи (програмного забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку індивідуальної усної співбесіди члени предметної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють їх автентифікацію та інформують їх про правила проведення індивідуальної усної співбесіди та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

- встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;
- демонстрація на камеру документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або ID картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

Під час індивідуальної усної співбесіди члени предметної комісії задають максимум по 3 питанню для кожного з чотирьох предметів (четвертий – на вибір із запропонованих) на теми, які подані в програмі.

Вступник в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів предметної комісії.

Члени предметної оцінюють відповіді вступників окремо по кожному предмету.

Результати індивідуальної усної співбесіди оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному веб-сайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у розділі ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час проведення індивідуальної усної співбесіди, він призупиняється, учасники повинні пройти до укриття. Після віdboю повітряної тривоги, учасники можуть продовжити складання індивідуальної усної співбесіди у формі усного іспиту.

2. Зміст програми

2.1 Українська мова

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Фонетика. Графіка.	Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв <i>я, ю, е, і, ў</i>. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошенні й ненаголошенні складі. Уподібнення приголосних звуків. Спрошення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>	Вступник повинен уміти: <i>Визначати</i> в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошенні й наголошенні голосні; ділити слово на склади; <i>визначати</i> звукове значення букв <i>у</i> в слові. <i>Визначати</i> місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрошення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>

2. Лексикологія. Фразеологія	Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальнозвживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполучки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми	<i>Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні.</i> <i>Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні</i>
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, переход з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах	<i>Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні; визначати спосіб творення слів</i>

4. Морфологія. 4.1. Іменник	Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви <i>-а(-я)</i>, <i>-у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові	<i>Розпізнавати</i> іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; <i>визначати</i> основні способи творення іменників; <i>правильно відмінювати</i> іменники, <i>відрізняти</i> правильні форми іменників від помилкових; <i>використовувати</i> іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)	<i>Розпізнавати</i> прикметники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; <i>розділяти</i> прикметників за значенням; <i>утворювати</i> форми ступенів порівняння якісних

		прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; <i>розділами</i> основні способи творення відносних і присвійних прикметників; <i>відмінювати</i> прикметники; <i>відрізняти</i> правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Групи числівників за будовою: прості і складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) <i>один, одна;</i> 2) <i>два, три, чотири;</i> 3) <i>від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;</i> 4) <i>сорок, дев'яносто, сто;</i> 5) <i>двісті – дев'ятсот;</i> 6) <i>нуль, тисяча, мільйон, мільярд;</i> 7) <i>збірні;</i> 8) <i>дробові.</i> Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників	<i>Розпізнавати</i> числівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, <i>відмінювання;</i> <i>відрізняти</i> правильні форми числівників від помилкових; <i> добирати</i> потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; <i>визначати</i> сполучуваність числівників іменниками 3

4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	<i>Розпізнавати</i> займенники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, <i>розділяти</i> займенників за значенням, основні способи їх творення, <i>відмінювання</i>; <i>відрізняти</i> правильні форми займенників від помилкових, <i>правильно добирати</i> потрібні форми займенників і <i>використовувати</i> їх у мовленні
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінні, відмінні (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні	<i>Розпізнавати</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; <i>визначати</i> загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, <i>часи</i> й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; <i>використовувати</i> один час і способ у значенні іншого; <i>розділяти</i> основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного

	дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на-<i>но</i>, -<i>то</i>. Дієприслівник як особлива форма діеслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот	виду, форм умовного та наказового способу діеслів; <i>відрізняти</i> правильні форми діеслів від помилкових. <i>Розпізнавати</i> дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, <i>відмінювання</i>; <i>відрізняти</i> правильні форми дієприкметників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні. <i>використовувати</i> дієприкметники в мовленні. <i>Розпізнавати</i> дієприслівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення;

		<i>відрізняти</i> правильні форми дієприслівників від помилкових; <i>правильно будувати</i> речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-o</i> , <i>-e</i> , утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	<i>Розпізнавати</i> прислівники, <i>визначати</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розділи прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; <i>відрізняти</i> правильні форми прислівників від помилкових; <i>добирати</i> й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> прислівники в мовленні
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників Сполучник як службова частина мови.	<i>Розпізнавати</i> прийменники, <i>визначати</i> їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно ї комунікативно доцільно

	Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток	<i>використовувати</i> форми прийменників у мовленні
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків	<i>Розпізнавати</i> вигуки, <i>визначати</i> групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно <i>використовувати</i> вигуки в мовленні
5. Синтаксис 5.1. Слово-сполучення.	Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені	<i>Розрізняти</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; <i>визначати</i> головне й залежне слово в підрядному словосполученні; <i>визначати</i> поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова

5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розвідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)	<i>Розрізняти</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження	<i>Визначати</i> структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета і присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному та односкладному реченні	Означення узгоджене та неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок)	<i>Розпізнавати види другорядних членів та їхні типи та різновиди, визначати способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно та комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті</i>
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означенено-особові, неозначенено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні	<i>Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно та комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні</i>

5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	<i>Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них</i>
5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	<i>Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями.</i> <i>Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки,</i>

		<i>будувати схему такого речення</i>
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення	<i>Розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні</i>
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю	<i>Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, відобразити її в схемі складнопідрядного речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування</i>

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучниківих складних речень за характером симбологічних відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	<i>Розпізнавати безсполучниківі складні речення; визначати симбологічні відношения між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості інтонації безсполучниківих складних речень; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучниківих складних речень у мовленні</i>
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	<i>Визначати структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні</i>

5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог	<i>Визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом</i>
6. Стилістика	Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції	<i>Розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування</i>
7. Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [ձ]; 2) [г]; 3) [ж], [ч], [ш], [ڏ]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом	<i>Визначати особливості вимови голосних і приголосних звуків; наголошувати слова відповідно до орфоєпічних норм</i>

8. Орфографія	Правопис літер, що позначають ненаголошенні голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Спрошення в групах приголосних. Солучення <i>йо</i>, <i>ьо</i>. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>нта нну</i> прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.	<i>Розпізнавати</i> <i>вивчені орфограми</i> <i>і пояснювати їх за</i> <i>допомогою правил;</i> <i>правильно писати</i> <i>слова з вивченими</i> <i>орфограмами,</i> <i>знаходити</i> <i>й</i> <i>вправляти</i> <i>орфографічні</i> <i>помилки на вивчені</i> <i>правила</i>
9. Розвиток мовлення	Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення	<i>Уважно читати,</i> <i>усвідомлювати</i> <i>й</i> <i>запам'ятовувати</i> <i>зміст прочитаного,</i> <i>диференціюючи</i> <i>в</i> <i>ньому головне та</i> <i>другорядне.</i> <i>Критично</i> <i>оцінювати</i> <i>прочитане.</i> <i>Аналізувати</i> <i>тексти різних стилів,</i> <i>типів</i> <i>і жанрів.</i> <i>Будувати письмове</i> <i>висловлення,</i> <i>логічно викладаючи</i> <i>зміст,</i> <i>підпорядковуючи</i> <i>його темі</i> <i>й</i> <i>основній думці,</i> <i>задуму,</i> <i>обраному</i> <i>стилю</i> <i>та типу</i> <i>мовлення,</i> <i>досягати</i> <i>визначененої</i>

		комунікативної мети. <i>Уміти</i> формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно <i>структурувати</i> текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. <i>Знаходити</i> й <i>вправляти</i> похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання

Список рекомендованої літератури

1. Авраменко О.М., Коваленко Л.Т. Українська мова та література. Збірник тестових завдань. Київ: Грамота, 2008. 212 с.
2. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2003. 160 с.
3. Граматика української мови для учнів, вступників і студентів / укладач О.А. Російська. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2003. 288 с.
4. Гриценко Т.В. Українська мова та культура мовлення. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 536 с.
5. Гуйванюк Н.В. та ін. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: навч. посіб. Львів: Світ, 2005. 304 с.
6. Новий український правопис: навч. посіб. Київ: «Центр учебової літератури», 2019. 284 с.
7. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. Довідник. Київ: Освіта, 2002. 255 с.

8. Українська мова. Тести. 5 – 12 класи: посібник / за ред. Н.В. Гуйванюк. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 376 с.
9. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ, 2004. 240 с.
10. Фурдуй М. І. Українська мова. Практикум з правопису: навч. посіб. Київ: Либідь, 2004. 272 с.
11. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. Київ: Освіта, 2002. 288 с.

2.2. Історія України

1. Поява та розселення людей на території України
2. Культура Трипілля-Кукутені та її дослідження на території України
3. Кочовики раннього залізного віку (І тис. до н.е.)
4. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму
5. Роль та місце ранніх слов'ян у Великому переселенні народів. Характеристика їх культури
6. Київська Русь, її роль та місце в історії України
7. Політичний та соціально-економічний розвиток Київської Русі (к. IX – сер. XIII ст.). Значення християнства
8. Розвиток культури й освіти Київської Русі та Галицько-Волинської держави
9. Татаро-монгольська навала на Русь та її наслідки
10. Кримське ханство на Півдні України
11. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства (сер. XIV – сер. XVI ст.)
12. Міське самоврядування на українських землях під владою Литви та Польщі (сер. XIV – к. XVIII ст.)
13. Релігійні відносини на українських землях в литовсько-польський період (сер. XIV – к. XVIII ст.). Реформи П. Могили та їх наслідки
14. Соціально-економічні відносини на українських землях під владою Речі Посполитої
15. Формування козацтва та Війська Запорозького Низового. Запорозька Січ та її устрій
16. Козацько-польські війни к. XVI – 30-х рр. XVII ст.: їх причини, хід та наслідки
17. Створення Гетьманщини. Її устрій та зовнішня політика у 1648-1654 роках
18. Явище «Руїни» в українській історії (1658-1686 рр.), її причини, зміст, сутність та наслідки
19. Українські землі у часи гетьманування І. Мазепи (1687-1709). Місце Мазепи в історії України
20. Централізаторська політика Московії та Російської імперії щодо українських земель в сер. XVII – к. XVIII ст. та її етапи
21. Традиції автономії на Лівобережжі та Слобідській Україні в XVIII ст.
22. Розвиток культури та освіти на території України в сер. XVII – к. XVIII ст.
23. Інкорпорація Південної та Правобережної України до складу Російської імперії (ІІ пол. XVIII ст.)
24. Гайдамацький рух на Правобережжі України в XVIII ст., його причини, хід та наслідки
25. Єврейське населення на Правобережжі. Хасидський рух ІІ пол. XVIII ст.
26. Освічені реформи Марії Терезії та Йосипа II в Австрії та західноукраїнські землі
27. Політичне становище українських земель під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій (к. XVIII – поч. ХХ ст.)
28. Соціально-економічний розвиток українських земель під владою Росії та Австрії к. XVIII – сер. XIX ст.

29. Модернізаційні реформи 50-70-рр. XIX ст. в Австрії та Росії та їх вплив на Україну
30. Українське національне відродження к. XVIII – сер. XIX ст., його локальні особливості, провідні діячі, здобутки
31. Культурний розвиток в України під владою Росії та Австро-Угорщини (II пол. XIX – поч. ХХ ст.). Здобутки та протиріччя
32. Греко-католицька церква в Галичині та її роль в розвитку культурного життя регіону. А. Шептицький
33. Міграційні процеси в II пол. XIX – поч. XX ст. та їх особливості. Українська еміграція та її значення
34. Політизація національного руху в Галичині та Наддніпрянщині в кінці XIX – поч. ХХ ст. Перші політичні партії
35. Суспільно-політичні процеси в Україні в період першої російської революції 1905-1907 рр.
36. Столипінські реформи та їх наслідки для підросійської України
37. Розвиток освіти, науки та мистецтва в Україні в II пол. XIX – поч. ХХ ст.
38. Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо Першої світової війни
39. Переїзд воєнних дій на українських землях під час Першої світової війни
40. Українські січові стрільці (УСС), їх бойовий шлях та роль в українському суспільнно-політичному та культурному житті
41. Створення Центральної Ради. Її склад, політична діяльність. Значення в історії України.
42. Війна Радянської Росії проти УНР (кінець 1917-початок 1918 р.).
43. Брестський мирний договір та Україна.
44. Уряд гетьмана П.Скоропадського, його склад, внутрішня та зовнішня політика.
45. Директорія УНР та її історична оцінка. В. Винниченко та С. Петлюра.
46. ЗУНР, її правління, зовнішня та внутрішня політика. Українсько-польська війна.
47. Акт Злуки УНР та ЗУНР. Його історичне значення.
48. Українське село у 1918-1921 роках. Отаманщина.
49. Політика воєнного комунізму на українських землях
50. Соціально-економічне становище у 20-х рр. НЕП
51. Утвердження СРСР. Місце України в СРСР.
52. Політика коренізації та українізації (1923-1933). Суть та наслідки.
53. Сталінська індустриалізація 1928-1941 років в Україні
54. Суцільна колективізація в УСРР та її наслідки
55. Голодомор 1932-1933 рр.: передумови, хід, наслідки
56. Сталінські репресії 30-х років в Україні. Їх причини, хід та наслідки
57. Західноукраїнські землі у міжвоєнну добу
58. Пакт Ріббентропа-Молотова. Його втілення для українських земель
59. Радянізація західноукраїнських земель (1939-1941 рр.) та її наслідки.
60. Окупація України військами нацистської Німеччини та її союзниками. Окупаційний режим.

61. Національний український рух у роки ІІ світової війни.
62. Звільнення України від нацистських окупантів: етапи, характер військових дій, наслідки окупації
63. Підсумки та уроки Другої Світової війни. Ціна перемоги для України
64. Депортaciя кримських татар: передумови, причини, наслідки
65. Соціально-економічне становище України у 1945-1953 роках.
66. Особливості політичного і культурного розвитку українських земель у 1945-1953 роках.
67. Феномен «хрущовської відлиги» в історії України
68. Хрущовські соціально-економічні реформи. Їх здобутки та прорахунки.
69. Косигінські реформи та нові методи управління господарством у 1965-1970 роках ХХ ст.
70. Шістдесятницький рух в Україні.
71. Дисидентський рух в Україні у 60-80 роках ХХ ст.
72. Сутність «застою» у економічному житті УРСР у 70 – I пол. 80-х років.
73. Назрівання екологічних проблем у 60-80 роки ХХ ст. Чорнобильська катастрофа 1986 р.
74. Русифікація культурного простору в УРСР у період «застою» (1964-1985).
75. Горбачовська «перебудови», її місце в історії України
76. Розвиток культури та суспільно-політичної думки в Україні у період перебудови (1985-1991).
77. Проголошення «Декларації про Державний суверенітет УРСР». Історичне значення декларації для України
78. Формування багатопартійності в Україні у 1989-1991 роках.
79. ГКНС та проголошення «Акту про незалежність України» 24 серпня 1991 р.
80. Повернення кримських татар на територію України. Проблема їх депатріації та інтеграції
81. Соціально-економічні процеси в Україні після 1991 року: виклики, здобутки та протиріччя
82. Прийняття Конституції 1996 р. Значення для історії України
83. Релігія і церква в сучасній Україні.
84. Зовнішньополітичні відносини України з Росією та іншими країнами СНД у 1991-2013 роках.
85. Зовнішньополітичні відносини України з країнами ЄС та НАТО у 1991-2013 роках.
86. Здобутки та протиріччя політичних процесів в Україні після здобуття незалежності у 1991 р.
87. Проблеми інтеграції України до євроатлантичного політичного простору
88. Революція гідності: її передумови, причини та наслідки
89. Російська агресія проти України (2014-2024): її причини сутність, етапи, виклики для України
90. Культурний розвиток України у період незалежності

Список рекомендованої літератури

1. Лях Р.Д., Темірова Н.Р. Історія України: підруч. для 7 кл. / Р. Лях, Н. Темірова. - 4-те вид., випр. - К. : Генеза, 2003. - 190 с.: іл.
2. Свідерський Ю.Ю., Ладиченко Т.В. Романишин Н.Ю. Історія України: Підручник для 7 кл. - К.: Грамота, 2007. - 272 с.: іл.
3. Смолій В.А. Історія України: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.А.Смолій, В.С.Степанков. - К.: Генеза, 2007. - 224 с.: іл., карти.
4. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 8 клас: Підручник для загальноосвіт. навч.закл. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - Х.: АН ГРО плюс, 2008. - 256 с.: іл.
5. Власов В.С. Історія України: 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / В.С.Власов. - К.: Генеза, 2008. - 304 с.: іл., карти.
6. Швидько Г.К. Історія України, XVI-XVIII ст.: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. заклю / Г.К.Швидько. - К.: Генеза, 2008. - 336 с.: іл., карти.
7. Струкевич О.К. Історія України: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.К.Струкевич. - К.: Грамота, 2009. - 288 с.: іл.
8. Турченко Ф.Г. історія України.: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, В.М.Мороко. - 2-ге вид. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.: іл., карти.
9. Реєнт О. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.: іл., карти.
- 10.Струкевич О.К. Історія України: підр. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень тандарту, академічний рівень.- К. : Генеза, 2009.- 286 с.:іл., карти
- 11.Кульчицький С.В., Лебедєва Ю.Г. Історія України: підр. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень тандарту, академічний рівень.- К. : Генеза, 2010.- 304 с.:іл., карти
- 12.Реєнт О.П., Малій О.В. Історія України: Підручн. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2010. - 240 с.
- 13.Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Частина перша. 1914 - 1939. Підруч. для 10-го кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко. - Вид. 3-те, виправл. та допов. - К.: Генеза, 2003. - 352 с.: іл.
- 14.Турченко Ф.Г. Новітня історія України (1939 - початок XXI ст.): Підручник для 11-го кл. серед. загальноосв. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, П.П.Панченко, С.М.Тимченко. - Вид. 5-те, доопрац. й допов. - К.: Генеза, 2006. - 384 с.: іл., карти.
- 15.Свідерський Ю. Ю Давня і середньовічна історія України – Ч. I. / Ю. Ю. Свідерський, В. М. Окаринський .– Тернопіль: Астон, 2007. – 368 с.

- 16.Коріненко П. С. Новітня історія України (1939 – 2007 pp.). / П. С. Коріненко, М. В. Бармак, В. Д. Терещенко – Ч. IV. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 400 с.
- 17.Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. В. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
- 18.Пометун О.І. Історія України: підр. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень тандарту, академічний рівень.-Харків. : Сиція, 2012.- 336 с.:іл.
- 19.Баран В. Історичні витоки українського народу / В. Баран, Я. Баран. – К.: Генеза, 2005. – 208 с.
- 20.Бойко О. Д. Історія України : підручник / О. Д. Бойко. - 4-е вид. – К. : Академвидав, - 2012. – 704 с.
- 21.Бойко О. Д. Нариси з новітньої історії України (1985-1991 pp.): навч. посіб. – К.: Кондор. – 2004. -357с.
- 22.Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII-XVIII ст. / В. Брехуненко. – К. : Темпора,2014. – 504 с.
- 23.Вівчарик М. М. Україна: від етносу до нації: Навч. посібник. –К.: Вища школа, 2004. -239с.
- 24.Гісем О.В. Історія України: комплексний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Х.: Ранок-НТ, 2010. – 480 с.
- 25.Горєлов М. Є. Цивілізаційна історія України / М.Є. Горєлов, О.П. Моця та ін. – К.: ЕксоБ. – 2005. - 632 с.
- 26.Греченко В.А. Історія України: модульний курс: навчальний посібник для ВНЗ / В.А. Греченко. – Х. : Торгінг плюс, 2009. – 384 с.
- 27.До 100-річчя Української революції / упоряд. О.П. Мокрогуз. – Х. : Основа, 2017. – 80 с.
- 28.Литвин В. М. Історія України. Підручник / В. М. Литвин. – К.: Наукова думка, 2010. - 831с.
- 29.Мицик Ю.А. Історія України: навчальний посібник для ЗНЗ / Ю.А. Мицик, О.Г. Бажан, В.С. Власов. – К.: Києво-Могилянська академія, 2010. – 595с.
- 30.Плохій С. Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності / С.Плохій. – Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 669 с.
- 31.Снайдер Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє / Тімоті Снайдер; за ред. О. Панича; перекл. О. Панича, Р. Свято. – К. : ДУХ I ЛІТЕРА, 2014. - 232 с.
- 32.Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження / Тімоті Снайдер ; пер. з англ.: П. Білақ, О. Камишникова, Т. Родіонова; наук. ред. В. Склокін. – К.: ТОВ «АРТ КНИГА», 2017. – 394 с.
- 33.Яковенко Н. Нариси з історії України від найдавніших часів до XVIII ст. / Яковенко Н. – К.: Генеза, 2005.

34. Яковенко Н. Дзеркала ідентичності. Дослідження з історії уявлень т ідей в Україні XVI – початку XVIII століття / Н. Яковенко. - К. : Laurus, 2012. - 472 с.

Посібники

35. Алексеев Ю. М., Вертерел А. Г. Історія України.: Навчальний посібник. - К: Каравела, 2004. - 256 с.
36. Білоцерківський В. Я. Історія України: навчальний посібник. - К: Центр учебової літератури, 2007. - 535 с.
- 37.. Видатні постаті в історії України (IX - XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / В. І. Гусєв, О. Г. Сокирко, В. Г. Червінський. - К: Вища школа, 2002. - 359 с.
38. Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абитурієнтів, 2013. - 208с.
39. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007. - 176 с.
40. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007. - 152 с.
41. Довідник з історії України (А-Я): посібник для ЗНЗ / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. - 2-ге вид., доопр. і доп. –К.: Генеза, 2001. -1136с.
42. Острівський В.В. Готуємося до зовнішнього незалежного оцінювання: збірник тестових завдань з історії України / В.В.Острівський. - 2-ге видання, доповнене. - Тернопіль: Мандрівець, 2014. - 424 с.: іл.
43. Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абитурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. - К.: Літера ЛТД, 2009. - 528 с.
44. Коріненко П. С. Історія українського селянства: навч.-метод. посіб. / П. С. Коріненко – Тернопіль : [Вид відділ ТНПУ], 2014. – 296 с.
45. Історія України: посібник для 10-11 класів / наук. ред. А. Козицький. – Львів, Піраміда, 2012. – 256 с.
46. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Академія, 2002. – 480 с.
47. Історія України: словник-довідник / авт.-упоряд. І.Е. Щедріна. – Х. : Країна мрій, 2004. – 148 с.
48. Історія України XIX-XXI століть: практикум / В.Є. Голубко, Р.В. Лаврицький, А.Ф. Лозинський, М.Я. Нагіряк, В.І. Чура. – К. : Знання, 2015. – 375 с.

- 49.Кормич Л. Історія України від найдавніших часів і до ХХІ ст.: навч. посібник / Л. Кормич, В. Багацький. – Х.: Одіссея, 2004. – 480 с.
- 50.Новий довідник: історія України / С. Крупчан, Т. Крупчан, О. Скопненко, О.Іванюк. – К. : Казка, 2006. – 736 с.
- 51.Сас П. М. Історія України. XVI-XVIII століття: Навч. посібник. –Л.: Дивосвіт, 2001. -291 с.
- 52.Світлична В.В. Історія України: навчальний посібник / В.В. Світлична. – Львів: Новий Світ – 2004. – 304с.
- 53.Уривалкін О. М. Історія України (середина XIII – середина XVIII століття): навч. посібник / О.М. Уривалкін. – К.: Кондор, 2005. – 284 с.
- 54.Чутский А. І. Історія України: навчальний посібник. К: МАУП. 2006. - 345 с.

Атласи

- 55.Атлас з історії України: 7 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2003. - 16 с.
- 56.Атлас з історії України XVI-XVIII ст.: 8 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2004. - 16 с.
- 57.Атлас з історії України друга пол. XVIII - початок XX ст.: 9 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2005. - 20 с.
58. Атлас з історії України 1914-1939 pp.: 10 клас / Упорядники: О. І. Гісем, Д. В. Ісаєв, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2006. - 16 с.
59. Атлас з історії України 1939-2005 pp.: 11 клас / Упорядники: О. І. Гісем, Д. В. Ісаєв, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2006. - 16 с.

2.3 Математика

1. Натуральні числа і нуль. Прості і складені числа. Дільник, кратне. Найбільший спільний дільник. Найменше спільне кратне. Ознаки подільності на 2, 3, 5, 9, 10.
2. Цілі числа. Раціональні числа. їх додавання, віднімання, множення, ділення. Порівняння раціональних чисел. Властивості арифметичних дій.
3. Десяткові дроби. Читання та запис десяткових дробів. Порівняння десяткових дробів. Додавання, віднімання, множення і ділення десяткових дробів.
4. Наближене значення числа. Округлення чисел. Запис раціональних чисел у вигляді десяткових дробів.
5. Відсоток. Основні задачі на відсотки. Відсоткові розрахунки. Формула складних відсотків.
6. Степінь з натуральним показником і його властивості. Степінь з цілим показником і його властивості. Стандартний вигляд числа. Перетворення виразів із степенями.
7. Арифметичний квадратний корінь. Властивості квадратних коренів. Наближене значення квадратного кореня.
8. Додатні числа. Протилежні числа. Модуль числа, його геометричний зміст. Порівняння додатних і від'ємних чисел. Додавання, віднімання, множення і ділення додатних і від'ємних чисел
9. Числові вирази. Застосування букв для запису виразів. Числове значення буквених виразів. Обчислення за формулами. Перетворення виразів: розкриття дужок, зведення подібних членів.
- 10.Поняття про пряму та обернену пропорційну залежності між величинами. Пропорції. Основна властивість пропорції. Розв'язування задач за допомогою пропорцій.
- 11.Рівняння. Корені рівняння. Лінійні рівняння з однією змінною.
- 12.Зображення чисел на прямій. Координата точки на прямій.
- 13.Прямокутна система координат на площині, точки на площині. Координати (абсциса й ордината). Формула відстані між двома точками площини, заданими координатами.
- 14.Ірраціональні числа. Дійсні числа. Числові нерівності та їх властивості. Пochленne додавання та множення числових нерівностей.
- 15.Вимірювання величин. Абсолютна та відносна похибки наближеного значення числа. Виконання арифметичних дій над наближеними значеннями чисел.
- 16.Одночлен. Піднесення одночлена до степеня.
- 17.Многочлен. Степінь многочлена. Додавання, віднімання і множення многочленів. Розкладання многочлена на множники.
- 18.Формули скороченого множення. Застосування формул скороченого множення для розкладання многочлена на множники.
- 19.Квадратний тричлен. Розкладання квадратного тричлена на лінійні множники.
- 20.Степінь з натуральним показником і його властивості. Степінь з цілим показником і його властивості. Стандартний вигляд числа. Перетворення виразів зі степенями.

21. Корінь n -го степеня та його властивості. Степінь із раціональним показником та його властивості.
22. Арифметична та геометрична прогресії. Формули n -го члена та суми n -перших членів прогресій.
23. Квадратне рівняння. Формули коренів квадратного рівняння.
24. Системи рівнянь. Розв'язування системи двох лінійних рівнянь з двома змінними та його геометрична інтерпретація.
25. Розв'язування текстових задач за допомогою складання рівнянь, систем рівнянь.
26. Лінійна нерівність з однією змінною. Система лінійних нерівностей з однією змінною.
27. Функції. Область визначення і область значень функції. Способи задання функцій.
28. Графік функції. Зростання і спадання функції. Парні і непарні функції.
29. Випадкова подія. Ймовірність випадкової події.
30. Поняття похідної. Геометричний та фізичний зміст похідної. Таблиця похідних.
31. Похідна суми, добутку і частки функцій.
32. Застосування похідної до дослідження функцій та побудови їх графіків: зростання, спадання функції; екстремуми функції; найбільше і найменше значення функції на відрізку.
33. Логарифми та їх властивості.
34. Первісна та її властивості. Таблиця первісних. Визначений інтеграл, його геометричний зміст. Формула Ньютона-Лейбніца.
35. Початкові поняття планіметрії. Геометричні фігури. Поняття про аксіоми і теореми. Поняття про обернену теорему.
36. Суміжні і вертикальні кути та їх властивості. Паралельні прямі і прямі, що перетинаються. Ознаки паралельності прямих.
37. Перпендикулярні прямі. Теореми про перпендикулярність і паралельність прямих.
38. Трикутник. Властивості рівнобедреного трикутника. Сума кутів трикутника.
39. Теорема Піфагора та наслідки з неї.
40. Паралелограм та його властивості. Ознаки паралелограма.
41. Прямокутник, ромб, квадрат та їх властивості.
42. Трапеція та її властивості.
43. Коло і круг. Дотична до кола та її властивості.
44. Властивості серединного перпендикуляра до відрізка. Коло, описане навколо трикутника.
45. Властивості бісектриси кута. Коло, вписане в трикутник.
46. Поняття про рівність фігур. Ознаки рівності трикутників.
47. Поняття про подібність фігур. Ознаки подібності трикутників (без доведення).
48. Осьова і центральна симетрії; поворот, паралельне перенесення. Приклади фігур, що мають симетрію.

- 49.Основні задачі на побудову за допомогою циркуля і лінійки.
- 50.Довжина відрізка та її властивості. Відстань між точками. Відстань від точки до прямої.
- 51.Поняття про площини, основні властивості площин. Площа прямокутника, трикутника, паралелограма, трапеції. Відношення площ подібних фігур. Площа круга та його частин.
- 52.Синус, косинус і тангенс кута.
- 53.Співвідношення між сторонами і кутами прямокутного трикутника. Теореми синусів і косинусів.
- 54.Вектор. Довжина і напрям вектора. Кут між векторами. Колінеарні вектори. Сума векторів та її властивості. Добуток вектора на число та його властивості.
- 55.Многогранник та його елементи. Опуклі многогранники.
- 56.Площини бічної та повної поверхонь призми, піраміди.
- 57.Тіла і поверхні обертання. Циліндр, конус, зрізаний конус, їх елементи. Перерізи циліндра і конуса: осьові перерізи циліндра і конуса; перерізи циліндра і конуса площинами, паралельними основі.
- 58.Куля і сфера. Переріз кулі площею. Площина, дотична до сфери.
- 59.Поняття про об'єм тіла. Об'єми призми, паралелепіпеда, піраміди. Об'єми тіл обертання: циліндра, конуса, кулі.
- 60.Площини бічної та повної поверхонь циліндра, конуса. Площа сфери.

Список рекомендованої літератури

1. Математика для вступників до вузів: Навч. посібник / За ред. В. В. Семенця Упоряд. : Бондаренко М. Ф., Дікарєв В. А., Мельников О. Ф., Семенець В. В., Шкляров Л. Й. – Харків : «Компанія СМІТ», 2002. – 1120 с.
2. Вибрані питання елементарної математики: посібник для вступників до вузів та слухачів підготовчих відділень / за ред. А. В. Скорохода. – 2-е видання. – К. : Вища школа, 1972. – 420 с.
3. Антонов Н.П. Сборник задач по элементарной математике / Н. Антонов, М. Выгодский, В. Никитин, А. Санкин. – М. : Наука, 1979. – 448 с.
4. Алгебра і початки аналізу : Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів: академ. рівень / А. Г. Мерзляк, Д. А. Номіровський, В. Б. Полонський, М. С. Якір. – Х. : Гімназія, 2010. – 352 с.
5. Алгебра і початки аналізу : Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів: проф. рівень / А. Г. Мерзляк, Д. А. Номіровський, В. Б. Полонський, М. С. Якір. – Х. : Гімназія, 2010. – 416 с.
6. Алгебра і початки аналізу : Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів: академ. рівень / Є.П. Нелін. – Х. : Гімназія, 2010. – 416 с.
7. Алгебра і початки аналізу : Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів: проф. рівень / Є.П. Нелін. – Х. : Гімназія, 2010. – 416 с.
8. Геометрія: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів: акад.рівень / О.Я. Біляніна, І.І. Біляніна, В.О. Швець. – Київ: Генеза,

2010. Геометрія: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів: акад. рівень / М.І. Бурда, Н.А. Тарасенкова – Київ: Зодіак – ЕКО, 2010.
9. Збірник задач з математики для вступників до вузів / В.К. Єгерев, В.В. Зайцев, Б.А. Кордемський та ін.; За ред. Сканаві М. Л. – К.: Вища шк., 1992.– 445 с.
- 10.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра. 8 клас. Підручник для класів з поглибленим вивченням математики. – Х.: Гімназія, 2009. – 386 с.
- 11.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра. Підручник для 7 класу. – Х.: Гімназія, 2009. – 288 с.
- 12.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра. Підручник для 8 класу. Х. : Гімназія, 2008. – 256 с.
- 13.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія. 8 клас. Підручник для класів з поглибленим вивченням математики. – Х.: Гімназія, 2009. – 240 с.
- 14.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія. Підручник для 7 класу. Х.: Гімназія, 2008. – 208 с.
- 15.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія. Підручник для 8 класу. – Х.: Гімназія, 2009. – 208 с.
- 16.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Математика. Підручник для 5 класу. – Х.: Гімназія, 2008. – 288 с.
- 17.Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Математика. Підручник для 6 класу. – Х.: Гімназія, 2006. – 304 с.
- 18.Нелін Є.П. Алгебра і початки аналізу: Дворівневий підручник для 10 класу загальноосвіт. навч. закладів. – Х.: Світ дитинства, 2008. – 448 с.
- 19.Нелін Є.П., Долгова О.Є. Алгебра і початки аналізу: Дворівневий підручник для 11 класу загальноосвіт. навч. закладів. –Х.: Гімназія, 2009. – 416 с.
- 20.Репета В.К. Задачі з параметрами: навчальний посібник/ В.К. Репета, Н.О. Клешня, М.В. Коробова, Л.А. Репета. – Л. : Вища школа., 2006. – 302 с.

2.4. Іноземна мова

Англійська мова

Мовний інвентар – граматика

Артикль. Вживання неозначеного (a, an) і означеного (the) артиклів.

Вживання означеного артикля перед іменником, який має при собі означення, виражене прикметником у найвищому ступені або порядковим числівником. Вживання означеного артикля перед іменниками, що означають поняття, єдині в своєму роді (the sky, the sun), перед назвами річок, морів, океанів, гір. Відсутність артикля: перед іменами і прізвищами людей та назвами міст, перед словами, що означають речовину (milk, tea), перед словами у множині, якщо в однині стоїть неозначений артикль. Вживання означеного артикля з назвами країн, місцевостей, перед прізвищами, при утворенні іменників від прикметників.

Іменник. Рід, число іменників. Утворення множини. Іменники, які вживаються тільки в однині або тільки в множині. Правила правопису множини іменників. Форма присвійного відмінка. Присвійний відмінок іменників, що означають живі істоти (в однині та множині).

Прикметник. Місце прикметника між артиклем та іменником. Утворення ступенів порівняння прикметників (загальні правила і окремі випадки). Ступені порівняння багатоскладових прикметників.

Числівник. Кількісні і порядкові числівники, їх утворення. Визначення часу за годинником.

Займенник. Особові, присвійні, неозначені, питальні, відносні та вказівні займенники. Вживання зворотних, неозначених і присвійних займенників в абсолютній формі.

Дієслово. Особова та неособова форми дієслова. Правильні та неправильні дієслова. Дієслова 'to be' та 'to have'. Смислові, допоміжні та модальні дієслова. Спосіб дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Дійсний спосіб. (The Indicative Mood). Наказовий спосіб. (The Imperative Mood). Стверджувальна та заперечна форми наказового способу. Умовний спосіб. (The Conditional Mood). Модальні дієслова can, could, may, might, must, ought, need, have to, should, ought to, to be to. Дієслова правильні і неправильні. Система дієслівних часів: Present Indefinite, Past Indefinite, Future Indefinite; Present Continuous, Past Continuous, Future Continuous; Present Perfect, Past Perfect, Future Perfect; Present Perfect Continuous, Past Perfect Continuous, Future Perfect Continuous. Правила узгодження часів (Sequence of Tenses). Стан дієслова. Утворення дієслівних форм в активному та пасивному станах (Active Voice and Passive Voice).

Прислівник. Найбільш уживані прислівники. Вищий та найвищий ступені. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Вживання прийменників. Найбільш уживані прийменники.

Сполучник. Найбільш уживані сурядні й підрядні сполучники.

Мовний інвентар – лексика

Я, моя родина, мої друзі. Особисті дані, місце проживання, члени сім'ї, їхній вік, професії та заняття, (інші) родинні зв'язки щоденні справи та обов'язки в сім'ї домашні справи та побут родинні традиції та свята види особистісних стосунків

друзі та їхні уподобання друзі по листуванню (листування з друзям и) стосунки з товаришами особистість та її якості, зовнішність людини риси, характеру норми поведінки та спілкування толерантне ставлення до оточуючих.

Помешкання. Види помешкань дім, квартира, кімната, умеблювання.

Одяг. Предмети одягу, види одягу, мода.

Покупки. Види магазинів, відвідування магазинів, асортимент товарів, покупки, ціна, гроші.

Харчування. Назви продуктів харчування, назви страв, улюблені страви, кухонні прилади, посуд, сервірування столу, приготування їжі, способи обробки продуктів харчування, заклади громадського харчування, меню, їжа, напої й закуски, особисті пріоритети в харчуванні, смаки, уподобання, традиції харчування, страви, національна кухня України та країн, мова яких вивчається.

Охорона здоров'я. Частини тіла людини, особиста гігієна, стан здоров'я, захворювання та їхні симптоми, відвідування лікаря, лікарські засоби, назви медичних закладів.

Стиль життя. Здоровий спосіб життя, режим дня.

Відпочинок і дозвілля. Вільний час, канікули, види відпочинку та занять, хобі, захоплення розваги.

Мистецтво. Види та жанри мистецтва, вплив мистецтва на естетичний розвиток людини, мистецькі фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення враження та емоції.

Кіно, театр і телебачення. Жанри, відвідування театру/кінотеатру, елементи інтер'єру театру/ кінотеатру, характеристика фільму / вистави / телепрограми видатні актори.

Живопис. Жанри живопису, відомі художники та їхні твори опис, картини відвідування музею, виставки або галереї.

Музика. Улюблені музичні стилі, музичні жанри, музичні інструменти, музиканти, композитори, виконавці відвідування концерту.

Література. Літературні жанри, улюблений письменник, поет, книга, літературний герой відвідування бібліотеки, вибір книг для читання, характеристика прочитаної книги, видатні письменники України та країн, мова яких вивчається.

Спорт. Види спорту, спортивні уподобання, спортивні події/змагання, спортивні клуби, секції, обладнання для спорту/дозвілля ,враження від матчу/змагань, відомі спортсмени.

Погода, природа і навколишнє середовище. Пори року, погода, природні явища, рослинний і тваринний світ, дикі та свійські тварини, домашні улюбленці, навколишнє середовище, охорона довкілля ,національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм

Подорож. Види транспорту, підготовка до подорожі, проїзні документи, поїздка на канікулах, подорож Україною та країнами мови, що вивчається.

Засоби масової інформації. Преса, періодичні видання, радіо, телебачення, улюблена радіо- чи телепередача, Інтернет, спілкування у мережі Інтернет.

Молодь та молодіжна культура. Молодіжні організації, молодіжний рух в Україні та у світі, течії молодіжної культури, життя і проблеми молоді.

Наука і технічний прогрес. Відомі вчені та винахідники, винаходи технології, сучасні пристрої в житті і побуті, комп'ютерне обладнання, сучасні засоби комунікації та інформації, вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля.

Рідне місто/село. Місцезнаходження, основні історичні та культурні відомості. Україна. Географічне положення, клімат України, населення та національності, адміністративний та політичний устрій, суспільно-політичне життя в країні, природні ресурси, державні свята, великі міста, визначні місця й історичні пам'ятки, Київ, визначні місця, пам'ятки історії та культури Києва.

Країна, мова якої вивчається. Географічне положення та клімат, природні ресурси, населення; національності, адміністративний та політичний устрій столиці, визначні місця, великі міста, основні пам'ятки історії та культури, державні свята.

Свята і традиції. Назви свят в Україні та у країні, мова якої вивчається, вітання, день народження, дата, час проведення свята/ події, святкове меню, святкування в кафе.

Шкільне життя та шкільне приладдя. Освіта, шкільні меблі, класна кімната, назви навчальних кімнат та шкільного обладнання, навчальні предмети, улюблені навчальні предмети, розклад уроків урок іноземної мови, види діяльності на уроках, робочий день, шкільні події, позакласні заходи, шкільні свята та традиції школи в Україні та за кордоном, типи шкіл, правила поведінки, освіта в Україні та за кордоном, заклади освіти міжнародні, освітні програми, випускні іспити.

Робота і професія. Характеристика професій, сучасні професії, престижні професії в Україні та за кордоном, плани на майбутнє, нахили і здібності, вибір професії, професійні якості та уміння, пошук роботи.

Рекомендована література

1. Azar B. Sh. Understanding and Using English Grammar. NY, 1999. 437 p.
2. Dooley J., Evans V. Grammarway 4. L. : Express Publishing, 2006. 224 p.
3. Evans V., Dooley J. Upstream Upper Levels. Express Publishing (B2 to C2), 2003. 178 p
4. .Evans V., O'Sullivan N. ClickOn 2 . Express Publishing. 2004. 109 p. Hewings M. Advanced Grammar in Use with Answers: A Self-Study Reference and Practice Book for Advanced Learners of English, 3rd Edition. Cambridge University Press, 2013. 304 p.
5. Evans V., Dooley J. Grammarway 3. Newbury: Express Publishing, 2006. 272 p.
6. Evans V., Dooley J. Grammarway 4. Newbury: Express Publishing, 2008. 278 p.
7. Evans V. Successful Writing. Intermediate. – Newbury.: Express Publishing, 2008. 151p.
8. Kenny N., Luque-Mortimer L. Pearson, FCE Practice Tests Plus. Longman, 2008. 179p.
9. Manin G. Oxford Exam Trainer. Oxford University Press. 2018. 208 p.
10. McCarthy M., O'Dell F. English Collocations in Use: Advanced, 2nd Edition. Cambridge University Press, 2017. 188 p.
11. McCarthy M., O'Dell F. English Collocations in Use, 2008. 158 p.

12. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2004, 379 p.
13. Rodsinska M, Edwards L., Mann M., Taylore-Knowles S. Get 200! Macmillan, B1-B2 (Book 1 and Book 2) 2016 p. 174 p.
14. Vince M., Emmerson P. English Grammar and Vocabulary. First Certificate. Language Practice. Macmillan Publishers, 2003. 342 p.

2.5. Біологія

Вступ. Хімічний склад, структура і функціонування клітин. Реалізація спадкової інформації. Фундаментальні властивості живого. Рівні організації життя біологічних систем та їх характерні риси. Методи досліджень в біології. Значення біологічних досліджень у житті людини. Хімічний склад клітини. Структура та функціонування еукаріотичних клітин. Обмін речовин і перетворення енергії. Збереження та реалізація спадкової інформації.

Закономірності спадковості і мінливості. Генетика - наука про закономірності спадковості і мінливості організмів. Закономірності спадковості організмів. Закономірності мінливості організмів. Селекція організмів. Біотехнологія.

Біорізноманіття. Систематика - наука про різноманітність організмів. Віруси. Віроїди. Пріони. Прокаріотичні організми. Водорості. Рослини. Вегетативні органи та життєві функції рослин. Генеративні органи покритонасінних рослин. Різноманітність рослин. Розмноження рослин. Гриби. Лишайники. Одноклітинні гетеротрофні еукаріотичні організми. Губки. Справжні багатоклітинні тварини. Загальні ознаки будови і процесів життєдіяльності. Поведінка тварин. Різноманітність, поширення, значення тварин.

Організм людини як біологічна система. Будова тіла людини. Нервова регуляція. Нервова система людини. Гуморальна регуляція. Ендокринна система людини. Внутрішнє середовище організму людини. Кров. Лімфа. Кровоносна та лімфатична системи людини. Імунітет. Імунна система людини Імунітет, його види. Дихання. Дихальна система людини. Травлення. Травна система людини. Обмін речовин і перетворення енергії в організмі людини. Виділення. Сечовидільна система людини. Шкіра. Терморегуляція. Опорно-рухова система людини. Сенсорні системи людини. Вища нервова діяльність людини. Репродукція та розвиток людини.

Основи екології і еволюційного вчення. Екологічні чинники. Популяція. Екосистеми. Біосфера як глобальна екосистема. Адаптація як загальна властивість біологічних систем. Основи еволюційного вчення.

2.6. Фізика

Механіка

1. *Основи кінематики.* Механічний рух. Система відліку. Відносність руху. Матеріальна точка. Траєкторія. Шлях і переміщення. Швидкість. Додавання швидкостей. Нерівномірний рух. Середня і миттєва швидкості.

2. Рівномірний і рівноприскорений рухи. Прискорення. Графіки залежності кінематичних величин від часу у рівномірному і рівноприскореному рухах.

3. Рівномірний рух по колу.Період і частота.Лінійна і кутова швидкості. Доцентрове прискорення.

4. *Основи динаміки.* Інерціальні системи відліку. Принцип відносності Галілея. Взаємодія тіл. Маса. Сила. Закони Ньютона та межі їх застосування.

5. Гравітаційні сили. Закон всесвітнього тяжіння. Сила тяжіння. Вага тіла. Невагомість. Рух штучних супутників. Космічні швидкості.

6. Сили пружності. Закон Гука. Сили тертя. Коефіцієнт тертя. Момент сили. Умови рівноваги тіла. Види рівноваги.

7. *Закони збереження в механіці.* Імпульс тіла. Закон збереження імпульсу. Реактивний рух. Механічна робота. Кінетична та потенціальна енергія. Закон збереження енергії в механічних процесах. Потужність. Коефіцієнт корисної дії.

8. *Елементи механіки рідин та газів.* Тиск. Закон Паскаля для рідин та газів. Атмосферний тиск. Тиск нерухомої рідини на дно і стінки посудини. Архімедова сила. Умова плавання тіл.

Молекулярна фізика і термодинаміка

9. *Основи молекулярно-кінетичної теорії будови речовини.* Основні положення МКТ та їх дослідне обґрунтування. Маса і розмір молекул. Стала Авогадро. Середня квадратична швидкість теплового руху молекул.

10. Ідеальний газ. Основне рівняння МКТ ідеального газу. Температура та її вимірювання. Шкала абсолютних температур. Рівняння стану ідеального газу. Ізопроцеси в газах.

11. *Основи термодинаміки.* Тепловий рух. Внутрішня енергія та способи її зміни. Кількість теплоти. Питома теплоємність речовини. Робота в термодинаміці. Закон збереження енергії в теплових процесах (перший закон термодинаміки). Застосування першого закону термодинаміки до ізопроцесів. Адіабатний процес.

12. Необоротність теплових процесів (другий закон термодинаміки). Принцип дії та коефіцієнт корисної дії теплових двигунів. Екологічні наслідки дії теплових машин.

13. Властивості газів, рідин і твердих тіл. Пароутворення (випаровування та кипіння). Конденсація. Питома теплота пароутворення. Властивості насиченої та ненасиченої пари. Відносна вологість повітря та її вимірювання.

14. Плавлення і тверднення тіл. Питома теплота плавлення. Теплота згоряння палива. Рівняння теплового балансу для найпростіших теплових процесів. Поверхневий натяг рідин. Сила поверхневого натягу. Змочування. Капілярні явища. Кристалічні та аморфні тіла. Механічні властивості твердих тіл. Види деформацій. Модуль Юнга.

Електродинаміка

15. *Основи електростатики.* Електричний заряд. Закон збереження електричного заряду. Закон Кулона. Електричне поле. Напруженість електричного поля. Принцип суперпозиції полів.

16. Провідники та діелектрики в електростатичному полі. Робота електричного поля при переміщенні заряду. Потенціал і різниця потенціалів. Напруга. Зв'язок між напругою і напруженістю однорідного електричного поля.

17. Електроємність. Конденсатори. Електроємність плоского конденсатора. З'єднання конденсаторів. Енергія електричного поля.

18. *Закони постійного струму.* Електричний струм та умови його існування. Сила струму. Закон Ома для ділянки кола. Опір провідників. Послідовне та паралельне з'єднання провідників.

19. Електрорушійна сила. Закон Ома для повного кола. Робота і потужність електричного струму. Закон Джоуля-Ленца.

20. *Електричний струм у різних середовищах.* Електричний струм у металах. Електронна провідність металів та залежність їх опору від температури. Надпровідність.

21. Електричний струм у розчинах і розплавах електролітів. Закони електролізу та його застосування. Електричний струм у газах. Несамостійний і самостійний розряди. Поняття про плазму. Електричний струм у вакуумі. Електричний струм у напівпровідниках. Власна та домішкова електропровідність напівпровідників. Залежність опору напівпровідників від температури. Електронно-дірковий перехід. Напівпровідниковий діод. Транзистор.

22. *Магнітне поле, електромагнітна індукція.* Взаємодія струмів. Магнітне поле. Магнітна індукція. Сила Ампера. Сила Лоренца. Магнітні властивості речовин. Магнітна проникність. Феромагнетики. Магнітний потік.

23. Явище і закон електромагнітної індукції. Правило Ленца. Явище самоіндукції. Індуктивність. Енергія магнітного поля.

Коливання і хвилі. Оптика

24. *Механічні коливання і хвилі.* Коливальний рух. Гармонічні коливання. Зміщення, амплітуда, період, частота і фаза гармонічних коливань. Коливання вантажу на пружині. Математичний маятник. Перетворення енергії при гармонічних коливаннях. Вимущені механічні коливання. Явище резонансу.

25. Поширення коливань у пружних середовищах. Поперечні та поздовжні хвилі. Довжина хвилі. Зв'язок між довжиною хвилі, швидкістю її поширення та періодом (частотою). Звукові хвилі. Швидкість звуку. Гучність та інтенсивність звуку. Висота тону і тембр звуку. Інфра- та ультразвуки.

26. *Електромагнітні коливання і хвилі.* Вільні е/м коливання в коливальному контурі. Перетворення енергії в коливальному контурі. Власна частота і період е/м коливань. Формула Томсона. Вимущені електричні коливання. Змінний електричний струм. Генератор змінного струму. Трансформатор. Принцип передачі електроенергії на великі відстані.

27. Електромагнітне поле. Електромагнітні хвилі та швидкість їх поширення. Шкала е/м хвиль. Властивості е/м випромінювання різних діапазонів.

28. *Оптика.* Прямолінійність поширення світла в однорідному середовищі. Швидкість світла та її вимірювання. Закони відбивання світла. Побудова

зображені у дзеркалах. Закони заломлення світла. Абсолютний і відносний показники заломлення. Повне відбивання.

29. Лінза. Оптична сила і формула тонкої лінзи. Побудова зображень у лінзах.

30. Інтерференція світла та її практичне застосування. Дифракція світла. Дифракційні гратки та їх використання для визначення довжини світлової хвилі. Дисперсія світла. Поляризація світла.

Квантова фізика. Елементи теорії відносності

31. *Елементи теорії відносності*. Принципи (постулати) теорії відносності Ейнштейна. Релятивістський закон додавання швидкостей. Взаємозв'язок маси та енергії.

32. Світлові кванти. Гіпотеза Планка. Стала Планка. Кванти світла (фотони). Явище і закони фотоефекту. Рівняння Ейнштейна для фотоефекту. Застосування фотоефекту в техніці. Тиск світла.

33. *Атом та атомне ядро*. Дослід Резерфорда. Ядерна модель атома. Кvantові постулати Бора. Випромінювання та поглинання світла атомом. Лінійчастий спектр. Спектральний аналіз. Лазер.

34. Склад ядра атома. Ізотопи. Енергія зв'язку атомних ядер. Ядерні реакції. Поділ ядер урану. Ядерний реактор. Термоядерна реакція. Радіоактивність. Альфа-, бета-, гамма-випромінювання. Методи реєстрації іонізуючого випромінювання.

35. Фундаментальні фізичні взаємодії. Сучасна фізична картина світу.

5. Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Фізика. 7 клас : підручник / В.Г.Бар'яхтар, С.О.Довгий, Ф.Я.Божинова. Х.: Ранок, 2015. 266 с.

2. Фізика. 7 клас : підручник / Божинова Ф.Я., Кірюхін М.М., Кірюхіна О.О. Харків: Ранок, 2007. 192 с.

3. Фізика. 7 клас : підручник / Г.І.Генденштейн Харків: Гімназія, 2007. 209 с.

4. Фізика. 7 клас : підручник / Ільченко В.Р., Ільченко О.Г., Куликовський С.Г. Полтава: Довкілля, 2007. 160 с.

5. Фізика. 7 клас : підручник / Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. К.: Перун, 2000. 168 с.

6. Фізика. 7 клас : підручник / Шут М.І., Мартинюк М.Т., Благодаренко Л.Ю. К.-Ірпінь: Перун, 2014. 256 с.

7. Фізика. 8 клас : підручник / В.Г.Бар'яхтар, Ф.Я.Божинова, С.О.Довгий, О.О.Кірюхіна. Х.: Ранок, 2016. 237 с.

8. Фізика. 8 клас : підручник / Сиротюк В.Д. К.: Генеза, 2016. 216 с.

9. Фізика. 8 клас : підручник / Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхін М.М. К.: Ранок, 2008. 256 с.

10. Фізика. 8 клас : підручник / Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. К.: Генеза, 2008. 209 с.

11. Фізика. 8 клас : підручник / Шут М.І., Мартинюк М.Т., Благодаренко Л.Ю. К.-Ірпінь: Перун, 2016. 242 с.

12. Фізика. 9 клас : підручник / В.Г.Бар'яхтар, Ф.Я.Божинова, С.О.Довгий. Х.: Ранок, 2017. 269 с.
13. Фізика. 9 клас : підручник / Сиротюк В.Д. К.: Генеза, 2017. 248 с.
14. Фізика. 9 клас / Шут М.І., Мартинюк М.Т., Благодаренко Л.Ю. К.-Ірпінь: Перун, 2014. 212 с.
15. Фізика. 10 клас : підручник : рівень стандарту / В.Г.Бар'яхтар, С.О.Довгий, Ф.Я.Божинова. Х.: Ранок, 2018. 269 с.
16. Фізика. 10 клас : підручник / С.У.Гончаренко. К. : Освіта, 2002. 319 с.
17. Фізика. 10 клас : підручник / Є.В.Коршак, О.І.Ляшенко, В.Ф.Савченко. К.: Генеза, 2010. 296 с.
18. Фізика. 10 клас : підручник / Сиротюк В.Д., Баштовий В.І. К.: Освіта, 2010. 304 с.
19. Фізика. 10 клас : підручник / Л.Е. Генденштейн, І.Ю. Ненашев. Харків: Гімназія, 2010. 272 с.
20. Фізика. 11 клас : підручник / Є.В.Коршак, О.І.Ляшенко, В.Ф.Савченко. К.: Генеза, 2011. 288 с.
21. Фізика. 11 клас : підручник / С.У.Гончаренко. К. : Освіта, 1995. 295 с.
22. Фізика. 11 клас / Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я. Харків: Ранок, 2019. 272 с.
23. Фізика. 11 клас : підручник / В.Д. Сиротюк, Ю.Б. Мирошніченко. К. : Генеза, 2019. 223 с.
24. Фізика. 11 клас : підручник / Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. К.: Генеза, 2011. 262 с.
25. Фізика. 11 клас : збірник задач / І.М. Гельфгат, І.Ю. Ненашев. Харків: Гімназія, 2004. 95 с.

Список рекомендованих електронних ресурсів:

- Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
  - Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv>.
  - Концепція НУШ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
- Навчальні програми з шкільного курсу фізики. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
- Сайт “Шкільні підручники”. URL: <http://pidruchnyk.com.ua>.
- Архів навчальної літератури з фізики. URL: https://www.studmed.ru/cholpan-pp-fzika-pdruchnik_205e71e7ff9.html.

Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету. Веб-ресурси. URL: <https://library.bdpu.org/elektronni-haluzevi-biblioteky>.

2.7. Українська література

1. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки»
2. Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль»
3. Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»
4. «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги)
5. «Слово про похід Ігорів»
6. Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права...», «Бджола та Шершень»
7. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталя Полтавка»
8. Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля...»)», «І мертвим, і живим, і ненародженним... », «Заповіт»
9. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»
- 10.Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»
- 11.Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини)
- 12.Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»
- 13.Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являється мені у сні?..», «Мойсей»
- 14.Михайло Коцюбинський. « Тіні забутих предків», «Intermezzo»
- 15.Василь Стефаник. «Камінний хрест»
- 16.Ольга Кобилянська. «Valse mélancolique»
- 17.Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»
- 18.Микола Вороний. «Блакитна Панна»
- 19.Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скучий!..»
- 20.Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить... », «О панно Інно...»
- 21.Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...»
- 22.Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»
- 23.Володимир Сосюра. «Любіть Україну!»
- 24.Валер'ян Підмогильний. «Місто»
- 25.Юрій Яновський. «Майстер корабля»
- 26.Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом»
- 27.Микола Куліш. «Міна Мазайло»
- 28.Богдан-Ігор Антонич. «Різдво»
- 29.Олександр Довженко. «Зачарована Десна»
- 30.Андрій Малишко. «Пісня про рушник»
- 31.Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства»
- 32.Василь Голобородько. «Наша мова»
- 33.Олесь Гончар. «Модри Камень»
- 34.Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»
- 35.Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...»
- 36.Іван Драч. «Балада про соняшник»

37. Дмитро Павличко. «Два кольори»
38. Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай»
39. Іван Багряний. «Тигролови»
40. Євген Маланюк. «Уривок з поеми»

Список рекомендованої літератури

1. Авраменко О.М. Українська література. Мініконспекти для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Київ: Грамота, 2021. 176 с.
2. Авраменко О.М. Українська література. Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). Київ: Грамота, 2019. 256 с.
3. Авраменко О.М. Українська література. Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Київ: Грамота, 2021. 416 с.
4. Авраменко О.М. Українська мова та література: Довідник. I ч. Київ: Грамота, 2021. 664 с.
5. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). Київ: Грамота, 2018. 256 с.
6. Білецька О. Українська мова та література. Тренажер для підготовки до ЗНО та ДПА. Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. 160 с.
7. Борзенко О.І., Лобусова О.В. Українська література. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). Харів: Ранок, 2018. 240 с.
8. Кириліна О.В., Земляна Г.І. Українська література. Контрольні тестові завдання. Київ: ТОВ «Абетка», 2020. 84 с.
9. Коваленко Л.Т., Бернадська Н.І. Українська література. Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). Київ: Оріон, 2018. 320 с.
10. Кириліна О.В. Українська мова та література. Довідник, тестові завдання. Повний повторювальний курс, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання та державної підсумкової атестації. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2018. 624 с.
11. МОН. Всеукраїнська школа онлайн. – URL: <https://lms.eschool.net.ua/courses/course-v1:UIED+Ukrainian-language-10thgrade+2020/about>
12. Програма ЗНО результатів навчання з української мови та літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (Українська мова). – URL: https://testportal.gov.ua//wpcontent/uploads/2016/12/Programa_2020_ukr.mova.pdf
13. Слоньовська О.В., Мафтин Н.В., Вівчарик Н.М. Українська література. Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту). Київ: Літера ЛТД, 2019. 256 с.
14. Тищенко З.Р., Гарюнова Ю.О., Літвінова Ю.М., Бутко С.Г. Українська література. Інтерактивний довідник-практикум. Підготовка до ЗНО. Харків: Ранок, 2021. 120 с.

15. Тищенко З.Р., Гарюнова Ю.О., Літвінова Ю.М., Бутко С.Г. Українська література. Інтерактивна хрестоматія. Підготовка до ЗНО. Харків: Ранок, 2021. 416 с.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

1. Відповідно розділу VIII. «Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти» Правил прийому до БДПУ в 2022 році за результатами співбесіди зараховуються до БДПУ особи, яким надано таке право.

2. Співбесіда проводиться із зазначених загальноосвітніх предметів відповідно до програм середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів та програм вступних випробувань і співбесід у БДПУ, які затверджуються Приймальною комісією.

3. Вступне випробування у формі співбесіди проводять члени комісії визначені відповідним наказом.

Члени комісії по проведенню співбесіди оцінюють правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченню співбесіди підписується екзаменаторами та вступником.

4. Критерії оцінювання співбесіди:

Індивідуальна усна співбесіда для осіб, які претендують на зарахування за ступенем бакалавра, оцінюється за 200-балльною шкалою для кожного предмета окремо:

– 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

– 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

– 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

– 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

– 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

– 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.